

GEWOON ANDRÉ

Bert Kuizenga

VOORWOORD

Om misverstanden te voorkomen!

Het idee om dit boek uit te geven komt niet van mij.

Wie interesseert het nou hoe 'gewoon' ik ben?

Nou, daar dachten mijn uitgever en de schrijver anders over. Volgens hen wordt dit boek uit hun handen getrokken, de drukpersen zullen oververhit raken.

“Dit wordt een bestseller!

Je bent een idool, net 75 jaar geworden, bijna zestig jaar artiest en de TV-lieveling van alle vijftenzestig plussers en ver daarboven.

Met jouw reputatie móet er dus een spraakmakend naslagwerk van te maken zijn met exclusieve interviews waarin bijzondere onthullingen worden gedaan over al jouw gedachten en geheimen, dat willen de mensen weten!”

Al mijn geheimen...?

Nou, die zou ik ook wel eens willen weten, dacht ik, en dus heb ik toch maar mijn toestemming gegeven voor dit boek.

Zodra het in de winkel ligt, ga ik het zeker lezen, ik ben benieuwd.

Liefs,

André van Duin

GEWOON ANDRÉ

Ergens halverwege de productieperiode van dit boek zei mijn vrouw Astrid ineens: “André is een soort toverwoord. Iedereen die je over hem wilt spreken, doet dat ook!”

En dat klopt. Iedereen werkt mee.

André wordt 75! Bij uitstek een moment om stil te staan bij de man met een carrière van bijna zestig jaar die zich de laatste jaren helemaal opnieuw heeft uitgevonden. Van komiek tot presentator en serieus acteur. Een metamorfose die hij zelf in gang heeft gezet, nu een kleine tien jaar geleden. Op een leeftijd waarop veel mensen al lang en breed met pensioen gaan, begint André – niet geheel zonder risico – een nieuw hoofdstuk in zijn leven.

Hij wilde afscheid nemen van ‘de komiek’ Van Duin en de presentator en acteur André een kans geven. Dit boek gaat over die jaren waarin de veranderingen in zijn privéleven nog groter zijn.

Het verlies van zijn grote liefde Martin en de ontdekking van darmkanker. In sessies met André en gesprekken met vrienden en vakgenoten probeer ik zo dicht mogelijk bij hem te komen om te voelen en te begrijpen hoe deze jaren zijn verlopen en mij te verwonderen over een bijzonder mens.

Ik leerde André kennen in januari 2005. Begin januari reed ik naar de studio in Hilversum voor televisieopnames. Onderweg word ik gebeld door Joop van den Ende. Of ik Ron Brandsteder wil vervangen in de revue van André van Duin. Mijn eerste gedachte: iemand probeert een slechte grap met mij uit te halen. Maar het wordt mij al gauw duidelijk dat dit niet het geval is. Ron is ziek en de revue moet

door: *There's No Business Like Show Business*. Ik vraag aan Joop of ik er even over mag nadenken. Dat mag.

“Bel me dadelijk maar terug,” antwoordt hij.

Veel bedenktijd krijg ik dus niet en om eerlijk te zijn: die heb ik eigenlijk ook helemaal niet nodig. Toch bel ik mijn vrouw even.

Zonder spoortje twijfel roept ze door de telefoon: “Doen natuurlijk! Zo'n kans krijg je maar één keer.”

Even later bel ik Joop terug. Ik zeg dat ik mij zeer vereerd voel en de uitdaging graag aan ga. Nog enigszins opgewonden kom ik aan in Hilversum, ik vraag mij af waar ik dit aan te danken heb. Pas veel later begreep ik dat ik niet de eerste was die ze hadden gebeld, maar dat diegene – Nee, ik noem geen namen – bij het idee alleen al was gaan hyperventileren. Het was dan ook niet niks. Ron en André hadden de voorstelling al 65 keer gespeeld, dus ik stapte in een goed lopende trein. En die trein moest door...

De volgende dag stond het al pontificaal in de krant: Bert Kuizenga vervangt Ron Brandsteder in de revue van André van Duin.

Maar er was nog geen letter of liedje gerepeteerd.

Sterker nog, ik had de show niet eens gezien.

Toch een tikje gespannen vroeg ik aan André wanneer we zouden repeteren.

“Repeteren?”

“Oh ja, nou weet je wat, we nemen de liedjes zondag wel even door. Bij mij thuis.”

Joke Bruijs, Ron en André hadden de show al zo vaak gespeeld, zij zaten helemaal niet op extra repetities te wachten. Maar ik wist natuurlijk nog van niks. Ik had de show op dvd, maar dat was het

dan ook. Die zondagmiddag namen we de liedjes door. Het was gesneden koek voor André en Joke, maar voor mij nog zeer onwennig. Na een paar keer oefenen ging het best redelijk en voor Joke en André blijkbaar goed genoeg om er voor vandaag een punt achter te zetten. André zei: “We gaan een lekker drankje doen!”

Een tijdje later vroeg ik wanneer we de sketches echt gingen repeteren. André keek me vreemd aan.

Ik zag aan zijn gezicht dat hij dát niet meer had ingecalculiseerd.

“Weet je wat? We gaan dinsdag wel wat eerder naar het theater in Tilburg, dan nemen we daar de rest nog even door.”

Tot we die dinsdag in de auto onderweg naar Tilburg stapten, had ik die dvd met de show natuurlijk honderd keer bekeken en mijn teksten gespeld, maar dat is wel wat anders dan daadwerkelijk op het toneel naast André van Duin staan...

Eenmaal in de schouwburg in Tilburg hebben we een beetje doorgenomen waar ik moest staan en wanneer ik moest opkomen.

Dat was zo ongeveer de hele repetitie.

Na de boerenkool of hutspot – de standaardcatering bij de revue waren Hollandse stampotten – kleden we ons om in de kleedkamer.

Ik zit bij André in de kleedkamer die door Martin Elferink helemaal ‘gezellig’ is ingericht. Martin is zijn man.

Op mijn vraag of hij niet liever alleen zit om zich zo in alle rust op de show te kunnen voorbereiden, zegt André dat hij dat maar ongezellig vindt. We zitten de complete tour dus steeds samen gezellig in een kleedkamer. Gezellig is trouwens het woord dat ik met afstand het meest heb gehoord tijdens de tour met André.

“Als het maar gezellig is.”

BOTERHAMMETJES MEE

Geschminkt, gekapt en netjes in smoking sta ik een paar minuten voor de show begint, samen met André in de coulissen.

Stiekem kijken we om het hoekje en zien een bomvolle zaal. Mensen die er, aan het nerveuze geroezemoes te horen, stuk voor stuk overduidelijk zin in hebben. Vrolijke gezichten in afwachting van een avond lachen, gieren en brullen om André.

En om mij...? Ineens gutst het zweet over mijn rug.

Plotseling dringt het in volle omvang tot mij door... ik sta naast de grote komiek in een revue die ik alleen maar van de dvd ken.

“Ik lijk wel gek André,” stamel ik tegen hem.

“Ik heb verdorie nauwelijks gerepeteerd, ik hoop dat ik weet wat ik moet doen en dat het goed gaat.”

André kijkt me even meewarig aan, geeft een vette knipoog en zegt: “Ach Bert, het enige wat er kan gebeuren, is dat het misgaat!”

Dat was voor mij – in al zijn eenvoud – een levensles.

Ik denk er nog vaak aan, zeker als ik voor een nieuwe uitdaging sta.

Zo ook met dit boek.

Het enige wat kan misgaan, is dat het misgaat.

Maar het gaat niet mis, want we hebben André.

Dat was die avond in het theater zo en dat is nu ook weer zo.

André zal altijd blijven verrassen.

Als komiek.

Als acteur.

Als presentator.

En als mens.

Gewoon André.

Bert Kuizenga

We schrijven medio maart 2021.

Ik sta met een tas vol broodjes en beleg voor het huis van André. Het is onze eerste afspraak om te praten voor het boek en ik zou de lunch verzorgen.

Als ik aanbel, klinkt die bekende stem door de intercom: “Bezorgers achterom!”

Een begroeting die ik wel vaker van hem krijg, in allerlei vrolijke variaties. Ik loop met mijn boodschappentas de trap op naar het cafégedeelte in zijn huis.

Dit is de kamer – met bar – waarin André meestal zijn gasten ontvangt, dus ik stap op de automatische piloot nu ook die kant op.

Maar ik word vanaf een verdieping hoger toegeroepen: “Ik ben hier!”

De volgende trap brengt me naar het privédeel van Andrés huis.

Een goed teken, vind ik: André is kennelijk bereid om letterlijk en figuurlijk meer van zichzelf te laten zien.

Ik mag bij hem binnenkijken.

Hoewel we elkaar al jaren kennen, ligt de verhouding nu toch anders.

Ik ga vragen stellen die ik normaal gesproken niet zo snel aan vrienden stel. Ik wil alles weten over zijn leven, werk, liefde, vrienden, overtuigingen en gedachten.

Samen dekken we de tafel.

We zitten amper of André begint al, zonder dat ik een vraag hoeft te stellen. Alsof hij denkt: ik begin maar gauw, dan zijn we ook snel klaar.

“Het is nu bijna tien jaar geleden dat ik ben gestopt met al die typetjes en de kans kreeg om andere dingen te gaan doen.

Eerst het toneelstuk *The Sunshine Boys*, daarna de tv-serie *Het geheime dagboek van Hendrik Groen* en toen de presentatie van *Heel Holland Bakt* en nog een heleboel meer.”

“Ik had al eens voorzichtig tegen Joop van den Ende gezegd dat ik misschien ook wel eens iets anders wilde doen. Niet veel later kwam Joop met het idee van *The Sunshine Boys*, een mooi stuk dat zo ongeveer alle komieken in de wereld ooit hebben gespeeld. Ik twijfelde. Het is een stuk van Neil Simon, de ouderen onder ons kennen vast de film nog wel met Walter Matthau en George Burns uit 1975. Joop was op dat moment eigenlijk de enige die wist dat ik andere dingen wilde doen. Ik heb *The Sunshine Boys* niet eens expliciet benoemd, maar ik wilde gewoon graag eens wat anders proberen dan comedy.”

“Ik wilde gewoon graag eens wat anders proberen dan comedy”

“Wel jammer,” zeg ik. Ik begrijp namelijk heel goed dat je ergens genoeg van kunt hebben, maar ‘nooit meer comedy’ vind ik wel erg definitief.

“Het is niet dat ik nóóit meer comedy wil doen, maar het is niet langer het eerste waaraan ik denk.

Comedy staat op de tweede plek.

In *The Sunshine Boys* zit een symbolische sketch. Kees Hulst en ik spelen twee oude komieken die – nog één keer – hun beroemde sketch spelen, want daar verdienen ze een boel geld mee. Nou, ik

was bij elke voorstelling zó blij als juist die sketch achter de rug was. Alle andere delen van *The Sunshine Boys* vond ik veel leuker en interessanter. Ik speelde een chagrijnige man, dat ligt mij wel. Niet alleen vind ik het zelf leuk om die rol te spelen en daar komt nog als bonus bij dat mensen hier ook om moeten lachen. Maar een ‘typetje’ neerzetten is natuurlijk wel iets heel anders dan spelen in een serieuzere setting, zoals bij *The Sunshine Boys*.”

Dat begrijp ik, want André is natuurlijk niet opgeleid tot acteur.

JOOP VAN DEN ENDE

De afspraak met Joop van den Ende is snel gemaakt. André en Joop gaan ver terug, naar begin jaren '60 om precies te zijn.

Ik heb een uur om met Joop te praten, want hoewel op gevorderde leeftijd (79) is de theater- en televisiepionier nog steeds een drukbezet man. Bij aankomst in zijn werkkamer, kijk ik eerst vol bewondering rond in dit kantoor; het kan zo als decor dienen voor een advocatenserie. En dan heb ik het nog niet over de kunst die de wanden siert en de theaterprijzen op een kast bij het raam; ik zie onder meer een Laurence Olivier Award en een Tony Award staan. Zoals dat wel vaker gaat bij dit soort afspraken, moet ik even wachten tot Joop me kan ontvangen. In zijn riante kantoor krijgt het binnenvallende daglicht alle ruimte. Na een korte begroeting nemen we tegenover elkaar plaats in twee grote lederen fauteuils. We beginnen bij het begin.

“Toen André bekend werd bij de massa was hij in eerste instantie vooral populair bij het zogenaamde TROS-publiek. Deze achterban vond die jongen met die scheve bek te gek en te leuk in het theater en op televisie. Maar hij was natuurlijk veel meer...

André wist toen al waar het gevoel voor de lach zit. Waar een lach kan komen en waardoor een lach ontstaat. Als je dat begrijpt, ben je een grote. Dat is talent.”

“Niet iedereen kon dat in die periode waarderen. Pas toen *De Dik Voormekaar Show* begon op de radio – met Ferry de Groot – kwam er ook steeds meer waardering uit de serieuzere hoek. Dat was de omslag.